Pura passió

Annie Ernaux

Traducció de Valèria Gaillard

Narratives

Angle Editorial

«Ernaux es buida a l'escriptura. D'aquí la seva formidable energia transmissora, la seva paraula viva com el foc. En ell hi crema els rostolls de la seva memòria.» — Robert Saladrigas, *La Vanguardia*

«Una obra de gran precisió lírica i d'una claredat dura com el diamant.» — Daphne Merkin, *New Yorker*

«La impressionant novel·la d'Ernaux ens mostra que una gran passió no sempre pot durar eternament. De vegades només és una satisfacció breu.» — James DeRossitt, *Review of Contemporary Fiction*

«Pura passió és un llibre magnífic sobre la passió de l'amor però també sobre el temps, tan particular, de l'escriptura.» — Radio France

«M'encisa aquesta manera tan seva de despullar-se per despullar-nos.» — Eva Piquer, *Ara*

«Els llibres de la francesa Annie Ernaux són el lloc d'expiació de la seva pròpia història. (...) La literatura d'Annie Ernaux és d'índole autobiogràfica, discreta, gens secreta i enormement senzilla, clara i bastant minimalista.» — Rafael Conte, *El País*

«Ernaux ha heretat de [Simone de] Beauvoir el paper de cronista d'una generació.» — Margaret Drabble, *New Statesman*

Pura passió

Narratives
146

Títol original: *Passion simple*

© Gallimard, París, 1991

© Nana Lapushkina, per l'obra de portada

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B / 08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Disseny de col·lecció: J. Mauricio Restrepo
Disseny de portada: Felipe Román Osorio

Primera edició: setembre de 2022
ISBN: 978-84-19017-27-7
DL B 15265-2022
Imprès a Romanyà Valls SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà,
sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes,
sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Pura passió

Annie Ernaux

Traducció de Valèria Gaillard

Angle Editorial

Nous Deux —la revista— és més obscena que Sade.

Roland Barthes

Aquest estiu he vist per primer cop una pel·lícula classificada X a la televisió, a Canal+. El meu televisor no té descodificador, les imatges a la pantalla estaven borroses, les paraules, ofegades per uns efectes sonors estranys, xampurreigs, murmuris, una mena de llenguatge diferent, dolç i ininterromput. S'hi distingia una silueta de dona en cotilla, amb mitges, i un home. La història era incomprensible i no es podia preveure res de res, ni gestos ni accions. L'home s'ha apropat a la dona. S'ha vist un primer pla, ha aparegut el sexe de la dona, ben visible en el llambreig de la pantalla, després el sexe de l'home, en erecció, que ha lliscat en el de la dona. Durant una bona estona, han mostrat el vaivé dels dos sexes des de diferents angles. El penis ha tornat a aparèixer, entre la mà de

l'home, i l'esperma ha brollat sobre el ventre de la dona. És clar que aquesta imatge, a la qual tothom s'acaba acostumant, el primer cop resulta xocant. Durant anys i panys, han desfilat centenars de generacions i tan sols és ara que podem veure això, un sexe de dona i un sexe d'home unint-se, l'esperma... totes aquestes coses que no es podien mirar sense gairebé morir, ara són tan fàcils de veure com una encaixada de mans.

Em sembla que l'escriptura hauria de tendir a això, a la impressió que provoca l'acte sexual, aquesta angoixa i aquest estupor, una suspensió del judici moral.

Des del mes de setembre de l'any passat no he fet res més que esperar un home: que em truqués i vingués a casa meva. Anava al supermercat, al cinema, portava la roba a la bugaderia, llegia, corregia exàmens, em comportava exactament igual que abans, però, sense un llarg costum d'aquests actes, fer-ho m'hauria resultat impossible o almenys m'hauria suposat un esforç terrible. Sobretot era quan parlava que tenia la impressió de viure fora de mi. Les paraules i les frases, el mateix riure se'm formaven a la boca sense una participació real de la reflexió o la voluntat. De fet, només tinc un record vague de les meves activitats, de les pel·lícules que vaig veure, de les persones amb qui vaig quedar. El conjunt del meu comportament era fictici. Les úniques accions en les quals intervenia la meva vo-

luntat, el meu desig i alguna cosa que deu ser la intel·ligència humana (preveure, sospesar els pros i els contres, les conseqüències) giraven totes al voltant d'aquest home:

llegir al diari els articles relacionats amb el seu país (era estranger)

triar vestuari i maquillatges

escriure-li cartes

canviar els llençols i posar flors al dormitori

anotar el que no havia d'oblidar de dir-li la propera vegada i que li podia interessar

comprar whisky, fruita, coses per picar durant la nostra vetllada

imaginar en quina habitació faríem l'amor quan arribés.

En les converses, els únics temes que aconseguien perforar la meva indiferència tenien relació amb aquest home, el seu càrrec, el país d'on procedia, els llocs on havia estat. La persona que m'estava parlant no sospitava gens que el meu interès intens i sobtat no era per la seva manera d'explicar, i ben poc pel tema en si mateix, sinó pel fet que un dia, deu anys abans de conèixer-lo, A., en missió a l'Havana, potser havia entrat en aquell night-club, el Fiorendito que, estimulada per la meva atenció, la persona en qüestió em descrivia amb tot luxe de detalls. De la mateixa manera, quan llegia, les frases que em feien aturar la lectura tenien a veure amb les relacions entre un home i una dona. Em feia l'efecte que m'ensenyaven alguna cosa sobre A. i conferien un sentit veritable al que jo desitjava creure. Així, llegir a *Vida i destí*, de Grossman, que «quan estimem tanquem els ulls mentre fem un petó» em portava a imaginar que A. m'estimava perquè era així com em feia els petons. La resta del llibre, després, es convertia en el que era qualsevol activitat per a mi al llarg de tot l'any, la manera de passar el temps entre dues trobades.

El meu futur es limitava a la pròxima trucada per

fixar una cita. Intentava sortir el mínim de vegades possible, tret de les obligatòries per la feina —amb els seus horaris establerts—, sempre patint per si em perdia una trucada seva durant la meva absència. També evitava utilitzar l'aspiradora o l'assecador, que m'haurien impedit sentir el telèfon, que destruïa una esperança que només durava el temps d'agafar l'aparell i contestar «digui». Quan descobria que no era ell, em sentia tan profundament decebuda que odiava la persona a l'altre extrem del fil. Tan bon punt sentia la veu d'A., la meva espera indefinida, dolorosa, evidentment gelosa, s'esmicolava tan ràpid que tenia la impressió d'haver enfollit i de cop tornar a la normalitat. Em sorprenia la insignificança, en el fons, d'aquesta veu i la importància desmesurada que tenia en la meva vida.

Si m'anunciava que arribava en una hora —una «oportunitat», és a dir, un pretext per arribar tard sense fer sospitar la seva dona—, entrava en una altra espera, sense pensament, sense ni tan sols desig (fins al punt de preguntar-me si arribaria a l'orgasme), plena d'una energia febril per tasques que no aconseguia ordenar: dutxar-me, treure les co-

pes, pintar-me les ungles, fregar el terra. Ja no sabia a qui esperava. Simplement estava embruixada per aquell instant —la proximitat del qual sempre em provocava un terror indefinit— en què sentiria frenar el cotxe, el cop de porta, els seus passos sobre el terra de formigó.

Quan em deixava un interval més llarg, tres o quatre dies entre la trucada i la visita, m'imaginava amb disgust tota la feina que tenia pendent, els sopars d'amics on havia d'anar, abans de tornar-lo a veure. M'hauria agradat no tenir res més a fer que esperar-lo. I vivia constantment obsessionada per si passava algun imprevist que impedís la nostra cita. Una tarda, quan tornava a casa en cotxe i ell havia de venir mitja hora més tard, em va passar pel cap que podia xocar. I a l'instant: «No sé pas si m'aturaria».[1]

1. Tinc el costum de posar en una balança un desig i un accident que jo provocaria o del qual seria la víctima, una malaltia, alguna cosa més o menys tràgica. És una manera bastant precisa de mesurar la força del meu desig —potser també de desafiar el destí—, de saber si accepto pagar-ne el preu imaginari: «Tant me fa que hi hagi un incendi a casa meva si aconsegueixo acabar el que estic escrivint.»

Un cop a punt, maquillada, pentinada, amb la casa endreçada, era totalment incapaç, si em quedava temps, de llegir o corregir exàmens. En certa manera, tampoc no volia distreure'm amb res que no fos l'espera d'A.: no desaprofitar-la. Sovint escrivia en un full la data, l'hora i «vindrà», al costat d'altres frases, temors, com ara que no vingui, que no em desitgi. Al vespre, agafava el full, «ha vingut», anotant amb desordre els detalls de la trobada. Després contemplava, esmaperduda, el full ple de gargots, amb els dos paràgrafs escrits abans i després, que es llegien un rere l'altre, sense interrupció. Entre els dos, hi havia hagut paraules, gestos, que convertien tota la resta en quelcom d'insignificant, inclosa l'escriptura mitjançant la qual jo intentava fixar-los. Un espai de temps delimitat per dos sorolls de cotxe —el seu R25 frenant i tornant-se a engegar— en el qual jo estava segura que mai no hi havia hagut res més important en la meva vida, ni tenir fills, ni aprovar les oposicions, ni viatjar lluny; només això, estar al llit amb aquell home a mitja tarda.